

Meer en betere recycling voor een circulaire economie

Partijen

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu, mevrouw W.J. Mansveld, handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan, hierna te noemen: Ministerie van IenM;

Branchevereniging Recycling Breken en Sorteren, te dezen vertegenwoordigd door heer A.F. van der Giessen (voorzitter), hierna te noemen: BRBS Recycling;

Federatie Herwinning Grondstoffen, te dezen vertegenwoordigd door heer A.B. Holtkamp (voorzitter), hierna te noemen: FHG;

Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement, te dezen vertegenwoordigd door heer B. Groenhuis (vice-voorzitter), hierna te noemen: NVRD;

Vereniging Afvalbedrijven, te dezen vertegenwoordigd door heer P.H. Hofstra (voorzitter), hierna te noemen: VA;

Hierna tezamen te noemen: Partijen

Algemene overwegingen

Om nu en in de toekomst welvarend en gezond te kunnen leven moeten we op een verantwoorde manier omgaan met het natuurlijke kapitaal dat ons voedsel, grondstoffen, schone lucht, water en energie levert. Het Rijk werkt in het programma *Van Afval Naar Grondstof* (IenM/BSK-2014/12161) daarom samen met maatschappelijke partijen aan de transitie naar een circulaire economie. Het programma *Van Afval Naar Grondstof* (hierna te noemen: VANG) vormt een van de Groene Groei domeinen en is de nationale uitwerking van de Europese *'Roadmap to a Resource Efficient Europe'* (COM(201)571).

Een circulaire economie is een economisch systeem dat uitgaat van het behoud van natuurlijke hulpbronnen en herbruikbaarheid van producten dan wel materialen én waardecreatie nastreeft in iedere schakel van het systeem. In een circulaire economie zijn kringlopen gesloten zodat grondstoffen in de keten blijven behouden en geen afwenteling op mens en milieu ontstaat. Het natuurlijk kapitaal blijft daardoor vitaal en productief.

Efficiënt en duurzaam omgaan met grondstoffen draagt bij aan een stabielere voorzieningszekerheid van grondstoffen en het innovatie- en verdienvermogen van de Nederlandse economie. Positionering van Nederland als de grondstoffenrotonde van Europa versterkt de internationale concurrentiepositie van de afval- en recyclingindustrie in Nederland.

De transitie naar een circulaire economie vergt interventies in de hele keten. Allereerst door aan de voorkant van de keten producten duurzamer te ontwerpen, door middel van 'ecodesign' en 'design for recycling', maar ook door productieprocessen duurzamer in te richten. Een milieubewust consumptiepatroon en meer hergebruik van producten en materialen zijn ook belangrijke bouwstenen voor een duurzame samenleving.

Een circulaire economie vergt ook inspanningen aan de achterkant van de keten. Meer en betere recycling – doelmatig, tegen acceptabele kosten en zonder negatieve milieueffecten – is essentieel om ervoor te zorgen dat waardevolle grondstoffen worden herwonnen in plaats van dat ze als restafval worden gestort of verbrand. Daarop is dit convenant gericht.

Uiteindelijk is een integrale ketenaanpak nodig voor een circulair economie. Verschillende actoren in alle fases van de levenscyclus van een product zullen moeten samenwerken om duurzaam grondstoffenbeheer in de hele keten te realiseren.

Specifieke Overwegingen

In 2012 werd er nog bijna 10 miljoen ton materiaal als afval uit Nederland aangeboden bij afvalverbrandingsinstallaties en stortplaatsen. Het kabinet heeft in 2014 in de VANG kamerbrief de ambitie uitgesproken om deze hoeveelheid in tien jaar tijd te halveren. Met name in het afval dat wordt

aangeboden bij afvalverbrandingsinstallaties zitten nog recyclebare stromen. Door kosteneffectieve en milieuverantwoorde sortering, be- en verwerking van deze stromen worden grondstoffen herwonnen voor nuttige toepassing in een productieproces.

De transitie naar een circulaire economie kan alleen in samenwerking met bedrijven, burgers, onderzoekers en NGOs worden gerealiseerd. Concrete en afrekenbare doelen worden bij voorkeur samen met maatschappelijke partners geformuleerd. Dit uitgangspunt in de kamerbrief over Van Afval Naar Grondstof vormt ook de grondgedachte van dit convenant. De afval- en recyclingindustrie heeft een cruciale rol in het sluiten van ketens vanwege hun kennis en expertise op het gebied van materialen, hergebruik en recycling.

In 2014 is door gemeenten en het Ministerie van IenM een publiek kader en uitvoeringsprogramma opgesteld voor betere afvalscheiding, -inzameling en recycling van huishoudelijk afval. Aanvullende inspanning samen met de afval- en recyclingindustrie is echter nodig om het recyclingniveau van alle afvalstromen, dus ook niet-huishoudelijk, te verbeteren. Het convenant Meer en Betere Recycling en het uitvoeringsprogramma voor huishoudelijk afval vullen elkaar zodoende aan. Gezamenlijk zullen zij zorgen voor een reductie van minstens 2,5 miljoen ton verbrand of gestort recyclebaar Nederlands afval in peiljaar 2022.

De VA, BRBS Recycling, FHG en NVRD die een groot deel van afval- en recyclingsector vertegenwoordigen onderschrijven de ambitie van VANG. Daarom willen zij samen met het Ministerie van IenM werken aan meer en betere recycling in Nederland om de transitie naar een circulaire economie te stimuleren. Dit convenant vormt de basis voor een constructieve en lange termijn samenwerking tussen de afval- en recyclingindustrie en het Ministerie van IenM om ervoor te zorgen dat er structureel minder recyclebaar afval wordt aangeboden bij afvalverbrandingsinstallaties en stortplaatsen.

Om te bepalen wat betere, oftewel hoogwaardige recycling inhoudt is een eenduidige en breed gedragen definitie en methodiek nodig. Uitgangspunt is dat bij hoogwaardige recycling grondstoffen optimaal worden benut in de hele keten en externe effecten op het milieu zoveel mogelijk worden beperkt. Hiermee wordt een hoger maatschappelijk rendement bereikt, zowel vanuit sociaal als economisch oogpunt. Per keten zullen daarbij de nodige afwegingen moeten worden gemaakt tussen aspecten zoals milieudruk, kwaliteit en kosten.

Materiaalketens overstijgen vaak het nationale niveau. Het is daarom niet voldoende om enkel in te zetten op nationale maatregelen. Ondersteunend beleid op Europees niveau, een 'level playing field' en internationale samenwerking zijn zeker ook van belang. Bij grensoverschrijdend verkeer zal rekening worden gehouden met de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven.

Om meer en betere recycling te realiseren zullen producerende bedrijven, nationaal en internationaal, in alle sectoren de principes van 'ecodesign' en 'design for recycling' moeten toepassen. Dit is ook een belangrijke dimensie van VANG die met andere maatschappelijke partners wordt opgepakt maar die verband houdt met de activiteiten die binnen dit convenant worden ontplooid.

Hieronder worden verschillende acties en projecten, die nodig zijn om recycling in Nederland naar een hoger plan te trekken, op hoofdlijnen geschetst. In het uitvoeringsprogramma worden hierover door de direct betrokken actoren aanvullende afspraken gemaakt voor effectieve implementatie.

De Partijen komen het volgende overeen

Artikel 1 Doelen

Doel van dit convenant is *bétere* recycling met een hoger rendement voor mens, economie en milieu. Tegelijkertijd is het streven om minder recyclebaar afval uit Nederland te storten of te verbranden door stimulering van *meer* recycling.

Om deze doelstelling te bereiken werken de partijen gezamenlijk aan de volgende subdoelstellingen:

- Stimuleren van hoogwaardige recycling op basis van een heldere en breed gedragen definitie en methodiek;
- Stimuleren van duurzame innovaties in afvalbeheer en recycling, gericht op kwaliteit en verlaging milieudruk;
- Verhogen van het rendement van sorteerprocessen waardoor er meer materiaal voor recycling beschikbaar komt;
- Verbetering van afvalscheiding en -inzameling;
- Optimale ketensluiting voor een selectie van materiaalstromen door verbeterde samenwerking tussen alle schakels in de keten;
- Op milieuverantwoorde wijze wegnemen van onnodige belemmeringen in wet- en regelgeving die meer en betere recycling verhinderen.

Artikel 2 Inzet en Acties Algemeen

- i. De Partijen stellen jaarlijks een uitvoeringsprogramma vast om de afspraken in het convenant in meer detail uit te werken voor effectieve implementatie;
- ii. Partijen stellen een stuurgroep in voor de overkoepelende coördinatie van het convenant en uitvoeringsprogramma;
- iii. De Partijen zorgen gezamenlijk dat er een secretariaat is om de uitvoering van het convenant te faciliteren;
- iv. De Partijen werken samen met producerende bedrijven om 'ecodesign' en 'design for recycling' te stimuleren en de markt voor recyclaten te vergroten;
- v. De Partijen werken samen om ervoor te zorgen dat beleid op Europees niveau de doelstellingen van VANG en dit convenant ondersteunt;
- vi. De Partijen stellen jaarlijks in het eerste kwartaal een rapportage vast over de uitvoering en resultaten van het convenant Meer en Betere Recycling gedurende het voorgaande kalenderjaar;
- vii. De Partijen dragen de samenwerking actief en positief uit richting het publiek en hun leden.

Artikel 3 Inzet en acties Ministerie van IenM

- i. Het Ministerie van IenM coördineert activiteiten om een methodiek te ontwikkelen voor het definiëren van 'hoogwaardige' recycling en integreert de uitkomsten in het Landelijk Afvalbeheer Plan 3 en andere relevante instrumenten;
- ii. Het Ministerie van IenM onderzoekt in hoeverre bestaande (fiscale) stimuleringsregelingen kunnen worden ingezet om meer en betere recycling (innovaties) te stimuleren, bijvoorbeeld via de MIA/VAMIL;
- iii. Het Ministerie van IenM laat onderzoeken hoe het rendement van sorteerprocessen kan worden verhoogd om meer en betere recycling mogelijk te maken;
- iv. Het Ministerie van IenM stimuleert en ondersteunt initiatieven uit de samenleving om te komen tot meer en betere recycling van afval van kantoren, winkels, diensten en (semi)openbare ruimte;
- v. Het Ministerie van IenM spant zich in om onnodige belemmeringen in wet- en regelgeving die hoogwaardige recycling verhinderen weg te nemen. Bijvoorbeeld met betrekking tot het stoffenbeleid (REACH¹) en grensoverschrijdend verkeer van import/export;
- vi. Het Ministerie van IenM onderzoekt de mogelijkheden om bij grensoverschrijdend verkeer van afval onderscheid te maken tussen hoog- en laagwaardige recycling en tracht daarop te sturen via het Landelijk Afvalbeheer Plan 3;
- vii. Het Ministerie van IenM onderzoekt en benut de mogelijkheden voor bredere en verantwoorde toepassing van de concepten 'einde-afval' en 'bijproduct' en ondersteunt bedrijven met behulp van de 'Afval of Grondstof' webtoets² en case-by-case beoordelingen;
- viii. Het Ministerie van IenM stimuleert 'ecodesign' en 'design for recycling' en onderzoekt mogelijkheden voor normstelling voor gerecyclede materiaal in producten en manieren om de marktacceptatie van gerecyclede producten te stimuleren. Zij streeft hierbij naar verbinding met de projecten binnen dit convenant;
- ix. Het Ministerie van IenM verzorgt de Nederlandse inbreng in Brussel voor herziening van de Best Available Techniques Reference Documents (BREF) Waste Treatment en de BREF Waste Incineration;
- x. Het Ministerie van IenM zal zorg dragen voor middelen voor het secretariaat en jaarlijks haar inzet samen met de partijen evalueren;
- xi. Het Ministerie van IenM zorgt voor afstemming tussen het uitvoeringsprogramma van Meer en Betere Recycling en uitvoeringsprogramma huishoudelijk afval;
- xii. Het Ministerie van IenM monitort de voortgang van de acties binnen dit convenant als onderdeel van de bredere monitoring van het programma VANG en meet daarbij tonnen gerecyclede materiaal en tonnen afval die de keten (nog) verlaten;
- xiii. Het Ministerie van IenM rapporteert over de voortgang van dit convenant aan de Tweede Kamer als onderdeel van de reguliere voortgangsrapportages omtrent VANG.

Artikel 4 Inzet en acties Vereniging Afvalbedrijven

- i. De VA levert kennis en expertise voor de methodiekwontwikkeling voor hoogwaardige recycling en verspreidt nieuwe inzichten onder haar leden voor implementatie van kansrijke maatregelen;

¹ REACH staat voor 'Registratie, Evaluatie, Autorisatie en restrictie van Chemische stoffen' en is een Europese verordening over de productie van en handel in chemische stoffen.

² De webtoets 'Afval of Grondstof' is een instrument om bedrijven te ondersteunen bij de beoordeling of een stof, voorwerp of productieresidu kan worden beschouwd als (bij)product of de einde-afvalstatus heeft. De webtoet is beschikbaar op www.ishetafval.nl/equal/nl/#/

- ii. De VA coördineert de ontwikkeling van een methodiek om te bepalen wat innovatieve recycling-technieken zijn die passen binnen de transitie naar een circulaire economie. Ook gaat zij na hoe deze innovaties meer kunnen worden gestimuleerd en formuleert hierover beleidsaanbevelingen;
- iii. De VA levert kennis en expertise om het rendement van sorteerprocessen te verbeteren en verspreidt nieuwe inzichten onder haar leden voor implementatie van kansrijke maatregelen;
- iv. De VA adviseert ketenpartijen over betere afvalscheiding en recycling van afval van kantoren, winkels, diensten en (semi)openbare ruimte;
- v. De VA inventariseert belemmeringen en kansen bij grensoverschrijdend verkeer van afvalstromen voor hoogwaardig hergebruik en/of recycling en formuleert hierover beleidsaanbevelingen;
- vi. De VA brengt in kaart voor welke materiaalstromen nieuwe nationale criteria voor 'einde-afval' en 'bijproduct' wenselijk zijn en legt deze voor aan het Ministerie van IenM;
- vii. De VA identificeert concrete belemmeringen door REACH die recycling in de weg staan en brengt deze onder de aandacht van het Ministerie van IenM;
- viii. De VA is actief betrokken bij de uitvoering van relevante ketenprojecten, zoals het Ketenakkoord Kunststofkringloop;
- ix. De VA levert kennis en expertise voor herziening van de 'BREF Waste Treatment' en de 'BREF Waste Incineration';
- x. De VA maximaliseert de terugwinning van energie uit niet-recyclebaar materiaal;
- xi. De VA maximaliseert de terugwinning van grondstoffen uit de residuen van verbrandingsprocessen.

Artikel 5 Inzet en acties BRBS Recycling

- i. BRBS Recycling levert kennis en expertise voor de methodiekontwikkeling voor hoogwaardige recycling en past deze toe op steenachtige materialen;
- ii. BRBS Recycling ondersteunt de VA bij de ontwikkeling van een methodiek om te bepalen wat innovatieve recyclingtechnieken zijn en bij het formuleren van beleidsaanbevelingen hierover;
- iii. BRBS Recycling levert kennis en expertise om het rendement van sorteerprocessen te verbeteren en verspreidt nieuwe inzichten onder haar leden voor implementatie van kansrijke maatregelen;
- iv. BRBS Recycling adviseert ketenpartijen over meer en betere recycling van afval van kantoren, winkels, diensten en (semi)openbare ruimte;
- v. BRBS Recycling identificeert concrete belemmeringen door REACH die recycling in de weg staan en brengt deze onder de aandacht van het Ministerie van IenM;
- vi. BRBS Recycling draagt actief bij aan het onderzoek naar belemmeringen en kansen voor grensoverschrijdend verkeer van afval ten behoeve van hoogwaardige recycling;
- vii. BRBS Recycling formuleert (beleids)aanbevelingen over bredere en verantwoorde toepassing van de concepten 'einde-afval' en 'bijproduct' voor specifieke stromen;
- viii. BRBS Recycling is actief betrokken bij de uitvoering van relevante ketenprojecten, zoals het Ketenakkoord Kunststofkringloop;
- ix. BRBS Recycling start een nieuw ketenproject om hoogwaardige recycling van dakafval te stimuleren;
- x. BRBS Recycling levert kennis en expertise voor herziening van de BREF Waste Treatment en Waste Incineration.

Artikel 6 Inzet en acties Federatie Herwinning Grondstoffen

- i. FHG levert kennis en expertise voor de methodiekontwikkeling voor hoogwaardige recycling en verspreidt nieuwe inzichten onder haar leden voor implementatie van kansrijke maatregelen;
- ii. FHG levert kennis en expertise om het rendement van sorteerprocessen te verbeteren en verspreidt nieuwe inzichten onder haar leden voor implementatie van kansrijke maatregelen;
- iii. FHG adviseert ketenpartijen over betere afvalscheiding en recycling van afval uit kantoren, winkels, diensten en (semi)openbare ruimte;
- iv. FHG identificeert concrete belemmeringen voor grensoverschrijdend verkeer van afval die hoogwaardige recycling in de weg staan en formuleert hierover beleidsaanbevelingen;
- v. FHG identificeert concrete belemmeringen door REACH die hoogwaardige recycling in de weg staan en brengt deze onder de aandacht van het Ministerie van IenM;
- vi. FHG brengt in kaart voor welke materiaalstromen nieuwe nationale criteria voor 'einde-afval' en 'bijproduct' wenselijk zijn en legt deze voor aan het Ministerie van IenM;
- vii. FHG denkt constructief mee met het Ministerie van IenM over bredere en verantwoorde toepassing van de concepten 'einde-afval' en 'bijproduct' voor specifieke stromen.

Artikel 7 Inzet en acties NVRD

- i. De NVRD levert kennis en expertise voor de methodiekontwikkeling voor hoogwaardige

- recycling en verspreidt nieuwe inzichten onder haar leden voor implementatie van kansrijke maatregelen;
- ii. De NVRD levert kennis en expertise om het rendement van sorteerprocessen te verbeteren en verspreidt nieuwe inzichten onder haar leden voor implementatie van kansrijke maatregelen;
  - iii. De NVRD adviseert ketenpartijen over betere afvalscheiding en recycling van afval uit kantoren, winkels, diensten en (semi)openbare ruimte;
  - iv. De NVRD identificeert concrete belemmeringen door REACH die recycling in de weg staan en brengt deze onder de aandacht van het Ministerie van IenM;
  - v. De NVRD identificeert en draagt bij aan het opzetten van nieuwe ketenprojecten. Daarbij zet zij in op intensievere samenwerking tussen gemeenten, producenten, distributeurs en de afval- en recyclingsector om materiaalketens beter te sluiten;
  - vi. De NVRD adviseert het Ministerie van IenM waar projecten in het uitvoeringsprogramma van dit convenant – binnen de geldende monitoringkaders – vragen om aanpassing van dataverzameling en monitoringsmethoden om het effect op meer en betere recycling goed te kunnen meten;
  - vii. De NVRD zoekt via de landelijke werkgroep Afvalcommunicatie, samen met de convenantpartijen, naar mogelijkheden om communicatie richting de burger over recycling te verbeteren.

Artikel 8 Stuurgroep

Bij inwerkingtreding van dit convenant is een stuurgroep al operationeel waarin alle Partijen zijn vertegenwoordigd op beslissingsbevoegd niveau. De leden van de stuurgroep dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid om de voortgang van het uitvoeringsprogramma te bewaken en dit convenant tot een succes te maken.

Werkwijze:

- Het voorzitterschap rouleert elk half jaar tussen de ondertekenende partijen;
- De stuurgroep komt minimaal eenmaal per kwartaal bijeen voor een voortgangsoverleg en strategische afstemming over de uitvoering van dit convenant;
- Bij majeure besluiten bieden de leden van de stuurgroep elkaar de ruimte om besluitvorming hierover voor te leggen binnen de eigen organisatie.

De stuurgroep heeft de volgende verantwoordelijkheden:

- De stuurgroep houdt het overzicht en beperkt zich tot de strategische hoofdlijnen om samenhang tussen projecten te identificeren, onnodige overlap te voorkomen en ervoor te zorgen dat de projecten goed op elkaar zijn afgestemd;
- De stuurgroep stellen het uitvoeringsprogramma vast door de projectplannen te onderwerpen aan een globale kwaliteitstoets om te zorgen dat de beoogde resultaten aansluiten bij de doelstellingen van dit convenant én de voorgestelde aanpak realistisch en effectief zijn. Ook kijkt de stuurgroep naar de samenstelling van de projectteams, bijdrage vanuit de eigen organisatie en/of leden en prioritering van alle projecten. Bij het vaststellen van het eerste uitvoeringsprogramma wordt rekening gehouden met het feit dat sommige projecten al voortvarend zijn gestart en wordt de opzet van deze projecten niet ter discussie gesteld;
- De stuurgroep biedt gevraagd (en ongevraagd) advies aan de projectteams. Op basis van de rapportage en evaluatie kan de stuurgroep de projectteams aanspreken en bijsturen om de aanpak zodanig te wijzigen dat de doelen effectiever worden bereikt. Projectteams kunnen ook tussenresultaten en/of dilemma's ter besluitvorming voorleggen aan de stuurgroep. De stuurgroep weegt alle belangen af in het licht van VANG en komt gezamenlijk tot een besluit.

Artikel 9 Secretariaat

Binnen één maand na inwerkingtreding van dit convenant stellen Partijen een secretariaat in om de stuurgroep te ondersteunen bij het borgen van de voortgang van het uitvoeringsprogramma.

Daarvoor is het secretariaat belast met de volgende taken:

- Samenstellen en jaarlijks actualiseren van het uitvoeringsprogramma op basis van de inbreng van de afzonderlijke projectteams;
- Monitoren van de stand van zaken van de afzonderlijke projecten binnen het uitvoeringsprogramma;
- Bewaken van de coherentie door afzonderlijke projecten met elkaar te verbinden;
- Ondersteunen van de projectteams met kennis en expertise over recycling;
- Ondersteunen van de voorzitter bij organiseren en voorbereiden van de bijeenkomsten van de stuurgroep;
- Zorg dragen voor de externe communicatie over het convenant;
- Ondersteunen van de NVRD en het Ministerie van IenM bij de afstemming met het uitvoeringsprogramma huishoudelijk afval;
- Opstellen van de jaarlijkse rapportage over de uitvoering van het convenant.

Artikel 10 Uitvoeringsprogramma

- Het uitvoeringsprogramma bestaat uit de fiches van alle VANG projecten met betrekking tot recycling met daarin een concrete beschrijving van de beoogde resultaten, aanpak en activiteiten, capaciteit, rolverdeling en planning;
- De fiches worden opgesteld door de projectteams die verantwoordelijk zijn voor de inhoudelijke uitwerking;
- Met het vaststellen van het uitvoeringsprogramma committeren de Partijen zich aan de doelen, aanpak en aan de door hun organisatie te leveren bijdrage in de vorm van capaciteit, kennis en middelen die nodig zijn voor effectieve uitvoering en doorontwikkeling van het uitvoeringsprogramma;
- Het eerste uitvoeringsprogramma bestrijkt de periode van april 2015 tot april 2016. Jaarlijks wordt in april een geactualiseerd uitvoeringsprogramma vastgesteld door de stuurgroep;
- Indien binnen de stuurgroep geen overeenstemming is over een project kan worden besloten het niet onder het convenant uit te voeren.

Artikel 11 Rapportage en Evaluatie

- In de jaarlijkse rapportage worden de eindresultaten per project in kaart gebracht, als onderdeel van de bredere monitoring van het programma VANG;
- De rapportage wordt jaarlijks in maart door de stuurgroep vastgesteld en gepubliceerd op de website van RWS, te starten in 2016;
- De resultaten worden zo concreet mogelijk benoemd: de kwalitatieve bijdrage aan de transitie naar een circulaire economie én de kwantitatieve toename van (netto) recycling;
- Met het vaststellen van de rapportage committeren de Partijen zich aan de uitkomsten van de uitgevoerde projecten;
- Op basis van de rapportage beoordeelt de stuurgroep of de resultaten van de afzonderlijke projecten overeenkomen met de bij aanvang afgesproken doelen;
- Voor de doorontwikkeling van het convenant zal worden bepaald welke aanvullende acties of projecten nodig zijn om de doelen te bereiken. Deze kunnen worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma;
- In maart 2018 en 2021 vindt een uitgebreidere evaluatie plaats. Hiervoor worden zowel de kwalitatieve als kwantitatieve resultaten van de voorgaande jaren geanalyseerd. Op basis van de uitkomsten zal de stuurgroep nagaan in hoeverre de (sub)doelstellingen worden gerealiseerd. En in combinatie met een evaluatie van het uitvoeringsprogramma van huishoudelijk afval zal de stuurgroep beoordelen of er sprake is van een dalende trend waardoor de VANG doelstelling binnen bereik komt;
- Op basis van de tussentijdse evaluaties besluit de stuurgroep of de afspraken in het convenant moeten worden gewijzigd om nieuwe ontwikkelingen en inzichten te integreren.

Artikel 12 Wijzigingen

- De partijen kunnen op basis van de evaluaties in 2018 en 2021 besluiten om het convenant te wijzigen;
- Elke partij kan de andere partijen schriftelijk verzoeken het convenant te wijzigen. De wijziging behoeft de schriftelijke instemming van alle partijen;
- De wijziging en de verklaringen tot instemming worden in afschrift als bijlagen aan het convenant gehecht;
- Partijen treden in overleg binnen zes weken nadat een partij de wens daartoe aan de andere partijen schriftelijk heeft medegedeeld.

Artikel 13 Toetreding van nieuwe partijen

- Er kunnen nieuwe organisaties toetreden tot dit convenant als zij een betekenisvolle bijdrage kunnen leveren aan het bereiken van de doelstellingen van dit convenant;
- De organisatie maakt haar verzoek tot toetreding schriftelijk bekend aan de stuurgroep, per adres van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Hierbij geeft de organisatie tevens aan welke bijdrage zij aan welke projecten in het uitvoeringsprogramma verwacht te leveren;
- Zodra alle partijen schriftelijk hebben ingestemd met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende organisatie de status van partij van het convenant en gelden daarvoor de voor haar uit dit convenant voortvloeiende rechten en verplichtingen;
- Het verzoek tot toetreding en de verklaring tot instemming worden als bijlage aan het convenant gehecht.

Artikel 14 Opzegging

- De partijen kunnen op basis van de evaluaties in 2018 en 2021 gezamenlijk besluiten het convenant te beëindigen indien verdere samenwerking geen toegevoegde waarde meer heeft voor het bereiken van de doelen;
- Elke Partij kan haar deelname aan het convenant met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk opzeggen;
- Een overleg van de stuurgroep over een voornemen tot opzegging vindt plaats uiterlijk 6 weken nadat de betreffende partij hier expliciet om heeft verzocht.

Artikel 15 Nakoming

- Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken van dit convenant niet in rechte afdwingbaar is.

Artikel 16 Inwerkingtreding

- Het convenant treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en loopt in beginsel tot en met 31 december 2024;
- Partijen nemen de uitvoering van alle in dit convenant overeengekomen afspraken zo snel mogelijk ter hand.

Artikel 17 Openbaarmaking

Dit convenant zal openbaar worden gemaakt, in ieder geval in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de samenwerking.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend te Biddinghuizen, 16 maart 2015

*De Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu,
W.J. Mansveld*

*Branchevereniging Recycling Breken en Sorteren,
te dezen vertegenwoordigd door
A.F. van der Giessen*

*Federatie Herwinning Grondstoffen,
te dezen vertegenwoordigd door
A.B. Holtkamp*

*Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement,
te dezen vertegenwoordigd door
B. Groenhuis*

*Vereniging Afvalbedrijven,
te dezen vertegenwoordigd door
P.H. Hofstra,
voorzitter*